

MAGIA POVEȘTIILOR

Antologie de texte literare
Clasa a IV-a

Editura Ars Libri

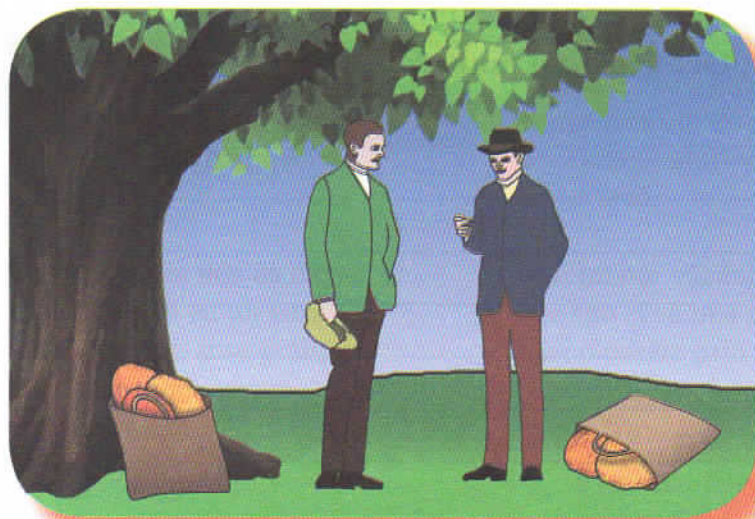

Cuprins

<i>Frunza după Emil Gârleanu</i>	3
<i>Cocoșul după Emil Gârleanu</i>	6
<i>Căprioara după Emil Gârleanu</i>	9
<i>Grivei după Emil Gârleanu</i>	11
<i>În miezul verii de George Coșbuc</i>	13
<i>Cinci pâini după Ion Creangă</i>	16
<i>Păcală după Ion Creangă</i>	20
<i>Pupăza din tei după Ion Creangă</i>	23
<i>Domnul Goe după Ion Luca Caragiale</i>	27
<i>Domnul Vucea după Barbu Ștefănescu Delavrancea</i>	32
<i>Acceleratul de George Topârceanu</i>	46
<i>Bivolul și coțofana de George Topârceanu</i>	49
<i>Aleodor Împărat după Petre Ispirescu</i>	51
<i>Copii eram noi amândoi de Mihai Eminescu</i>	58
<i>Gruia de Ștefan Octavian Iosif</i>	60
<i>Vară de Ștefan Octavian Iosif</i>	62
<i>Mica Sirenă după Hans Christian Andersen</i>	64
<i>Povestea ghiocelului după Hans Christian Andersen</i>	78
<i>Împăratul Cioc-de Sturz după Frații Grimm</i>	82
<i>Păzitoarea de găște după Frații Grimm</i>	88
<i>Fetița surdo-mută după Edmondo de Amicis</i>	98
<i>Colinda de Crăciun a familiei Bird după Kate Douglas Wiggin</i>	104
<i>Meșterul orb după Costache Negruzzi</i>	108
<i>Crăiasa Zăpezii după Hans Christian Andersen</i>	111
<i>Pisica și râsul poveste chineză</i>	120
<i>Berbecul de aur poveste nemuritoare</i>	122
<i>Boierul cu nasul lung poveste chineză</i>	126
<i>Cuza-Vodă poveste populară</i>	129

Cinci pâini

după Ion Creangă

Doi oameni, cunoscuți unul cu altul, călătoreau odată, vara, pe un drum. Unul avea în traista sa trei pâini, și celalalt două pâini. De la o vreme, fiindu-le foame, poposesc la umbra unei răchiți pletoase, lângă o fântână cu ciutură, scoate fiecare pâinile ce avea și se pun să mănânce împreună, ca să aibă mai mare poftă de mâncare.

Tocmai când scoaseră pâinile din traiste, iaca un al treilea drumeț, necunoscut, îi ajunge din urmă și se oprește lângă dânșii, dându-le ziua bună. Apoi se roagă să-i deie și lui ceva de mâncare, căci e tare flămând și n-are nimica merinde la dânșul, nici de unde cumpăra.

— Poftim, om bun, de-i ospăta împreună cu

noi, ziseră cei doi drumeți călătorului străin; căci mila Domnului! unde mănâncă doi mai poate mânca și al treilea.

Călătorul străin, flămând cum era, nemaiașteptând multă poftire, se așază jos lângă cei doi, și încep a mânca cu toții pâine goală și a bea apă rece din fântână, căci altă udătură nu aveau. Și mănâncă ei la un loc tustrei, și mănâncă, până ce gâtesc de mâncat toate cele cinci pâini, de parcă n-au mai fost.

După ce-au mântuit de mâncat, călătorul străin scoate cinci lei din pungă și-i dă, din întâmplare, celui ce avusese trei pâini, zicând:

— Primiți, vă rog, oameni buni, această mică mulțumire de la mine, pentru că mi-ați dat demâncare la nevoie; veți cinsti mai încolo câte un pahar de vin, sau veți face cu banii ce veți pofti. Nu sunt vrednic să vă mulțamesc de binele ce mi-ați făcut, căci nu vedeam lumea înaintea ochilor de flămând ce eram.

Cei doi nu prea voiau să primească, dar, după multă stăruință din partea celui al treilea, au primit. De la o vreme, călătorul străin și-a luat ziua bună de la cei doi și apoi și-a căutat de drum. Ceilalți mai rămân oleacă sub răchită, la umbră, să odihnească bucatele. Și, din vorbă în vorbă, cel ce avuse trei pâini dă doi lei celui cu două pâini, zicând:

— Ține, frate, partea dumată, și fă ce vrei cu dânșă. Ai avut două pâini întregi, doi lei și se cuvin. Și mie îmi opresc trei lei, fiindc-am avut trei pâini întregi, și tot ca ale tale de mari, după cum știi.

— Cum așa?! zise celălalt cu dispreț! pentru ce numai doi lei, și nu doi și jumătate, partea dreaptă ce ni se cuvine fiecăruia? Omul putea să nu ne deie nimic, și atunci cum rămânea?

— Cum să rămâie? zise cel cu trei pâini; atunci aş fi avut eu pomană pentru partea ce mi se cuvine de la trei pâini, iar tu, de la două, şi pace bună. Acum, însă, noi am mâncat degeaba, şi banii pentru pâine îi avem în pungă cu prisos: eu trei lei şi tu doi lei, fiecare după numărul pâinilor ce am avut. Mai dreaptă împărţea decât aceasta nu cred că se mai poate nici la Dumnezeu sfântul..

— Ba nu, prietene, zice cel cu două pâini. Eu nu mă țin că mi-ai făcut parte dreaptă. Haide să ne judecăm, şi cum a zice judecata, așa să rămâie.

— Haide şi la judecată, zise celălalt, dacă nu te mulţameşti. Cred că şi judecata are să-mi găsească dreptate, deşi nu m-am târât prin judecăţi de când sunt.

Şi așa, pornesc ei la drum, cu hotărârea să se judece. Şi cum ajung într-un loc unde era judecătorie, se înfăţișează înaintea judecătorului şi încep a spune împrejurarea din capăt, pe rând fiecare; cum a venit întâmplarea de au călătorit împreună, de au stat la masă împreună, câte pâini a avut fiecare, cum a mâncat drumeţul cel străin la masa lor, deopotrivă cu dânşii, cum le-a dat cinci lei drept mulţumire şi cum cel cu trei pâini a găsit cu cale să-i împartă.

Judecătorul, după ce-i ascultă pe amândoi cu luare aminte, zise celui cu două pâini:

— Şi nu ești mulţămit cu împărţea ce s-a făcut, omule?

— Nu, domnule judecător, zise nemulţămitul; noi n-am avut de gând să luăm plată de la drumeţul străin pentru mâncarea ce i-am dat; dar, dac-a venit întâmplarea de-aşa, apoi trebuie să împărțim drept în două ceea ce ne-a dăruit oaspetele nostru. Aşa cred eu că ar fi cu cale, când e vorba de dreptate.

— Dacă e vorba de dreptate, zise judecătorul, apoi fă bine de înapoiește un leu istuiaalt, care spui c-a avut trei pâini.

— De asta chiar mă cuprinde mirare, domnule judecător, zise nemulţămitul cu îndrăzneală. Eu am venit înaintea judecăței să capăt dreptate, şi văd că dumneata, care știi legile, mai rău mă cufunzi. De-a fi să fie tot așa și judecata dinaintea lui Dumnezeu, apoi vai de lume!

— Așa ți se pare dumitale, zise judecătorul liniștit, dar ia să vezi că nu-i așa. Ai avut dumneata două pâini?

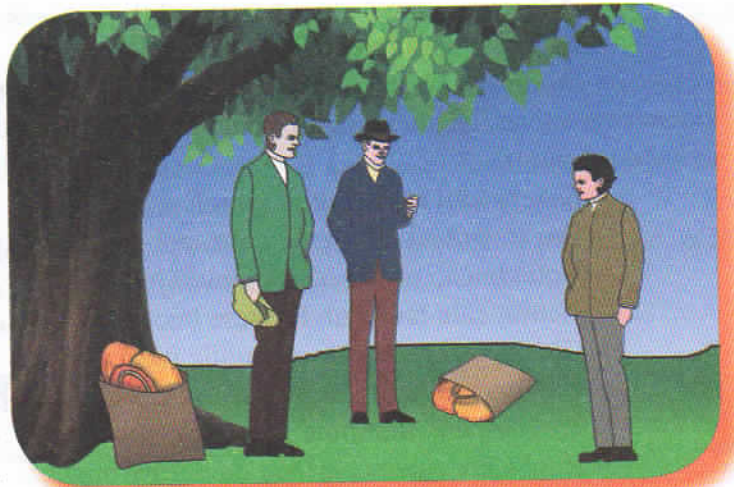
— Da, domnule judecător, două am avut.

— Tovarășul dumitale, avut-a trei pâini?

— Da, domnule judecător, trei a avut.

— Udătură ceva avut-ați vreunul?

— Nimic, domnule judecător, numai pâine goală și apă răce din fântână, fie de sufletul cui a făcut-o acolo, în calea trecătorilor.

dumitale. Și dacă te crezi nedreptățit, du-te și la Dumnezeu, și las' dacă ți-a face și el judecată mai dreaptă decât aceasta!

Cel cu două pâini, văzând că nu mai are încotro șovăi, înapoiază un leu tovarășului său, cam cu părere de rău, și pleacă rușinat.

Cel cu trei pâini însă, uimit de așa judecată, mulțamește judecătorului și apoi iese, zicând cu mirare:

— Dacă ar fi pretutindeni asemenea judecători, cei ce n-au dreptate n-ar mai veni cu reclamații.

Certăreții, porecliți apărători, nemaiputând trăi în minciuni, sau se vor apuca de muncă, sau ar trebui, până la sfârșitul zilelor, să le meargă rău...iar societatea bună ar rămâne fără răufăcători.

Fișă de lectură

1. Titlul:

2. Autorul:

3. Personajele:

4. • Ce a scos fiecare călător din traistă?

• Ce primesc cei doi oameni de la călătorul străin?

• De ce au ajuns cei doi oameni la judecată?

• Cum împarte judecătorul banii celor doi oameni?

• Care este morala acestei lecturi?

Împăratul Cioc-de Sturz

după Frații Grimm

A fost odată ca niciodată un împărat care avea o fată nespus de frumoasă, dar atât de trufașă, de nu putea să-i găsească niciun pețitor pe gustul ei.

Pe cei care veniseră-n pețit până atunci, fata reușise să-i facă să-și ia tălpășița. Ba îi mai și batjocorise pe deasupra!

Dar iată că într-o bună zi, împăratul dădu un bal mare, la care-i pofti pe toți flăcăii dornici de însurătoare. Și de cum se înfățișară aceștia, veniți din toate părțile lumii, împăratul îi și orânduie după rang și stare: în frunte veneau împărații, apoi prinții, conții și baronii, iar la urmă, nobilii de mâna a doua.

Când fata de împărat fu purtată prin fața șirului de pețitori, de-ndată ce-i văzu, îi găsi fiecăruia câte-un cusur. Primul i se păru prea gras: „Parcă-i un butoi!”. Pe al doilea îl găsi prea înalt: „Ia te uită ce lungan! Nu-l ajung nici într-un an...” Cel de-al treilea era prea scund: „Scurt, gros și îndesat! N-arată a bărbat!” De al patrulea zise că-i prea galben la față: „Parcă-i moartea!” Al cincilea i se păru prea roșcovan: „Roș-creastă de cocoș!” Iar al șaselea, prea adus de spate: „Ia te uită: brad verde, uscat după vatră!”

Și uite așa, nu se află unul să nu-i găsească prințesa vreun cusur. Dar cel mai mult își râse de-un crai pe-a cărui față se vedea bunătatea și vioioșia. Acesta ședea în capul mesei și avea bărbia nițeluș cam strâmbă.

– Ei, drăcie! strigă domnița, aplecându-se de atâta râs. Acesta are o bărbie ca un cioc de sturz!
De-atunci îi rămase împăratului numele de „Cioc-de-Sturz”.

Dacă văzu împăratul cel bătrân că fata lui nu face altceva decât să-și bată joc de toată lumea și să-și alunge pețitorii, se mânie cumplit și făcu jurământ s-o dea de soție celui dintâi cerșetor care va bate la poarta castelului.

La numai câteva zile după ce trecuse balul acela de pomină, un biet cântăreț trecu pe acolo și se porni să cânte sub ferestrele palatului, cu gândul că s-or îndura de el și l-or milui cu niscaiva mâncare.

De cum îi auzi cântecul, împăratul îi porunci unui slujitor:

– Aduceți-mi-l de îndată încoace!

Cântărețul cel zdrențuros intră-n sala tronului și începu să cânte în fața împăratului și a fiicei sale. După ce sfârși de cântat, se rugă de Măria-sa să-l ajute cu ce l-o lăsa inima. Împăratul îi zise:

– Atât de mult mi-a plăcut cântarea ta, că
ți-o dau pe fiica mea de soție!

Pe domniță o trecură fiori de groază la
auzul acestor cuvinte, dar împăratul grăi răspicat:

– Am făcut jurământ să te dau după cel
dintâi cerșetor care va trece pe aici, și o să-mi țin
jurământul!

În zadar se rugă fata și încercă să se
împotrivească. Împăratul trimise după popă
și trufașa prințesă fu nevoită să se cunune cu
cântărețul cel sărman.

După cununie, împăratul nu-i lăsă pic de
răgaz și-i zise:

– Crezi că se mai cuvine ca o nevestă de
cerșetor să locuiască sub acoperișul meu? Ia-ți
bărbatul și du-te de-aici!

Cerșetorul își luă tânăra soție de mână și-o porniră, bătând drumurile pe jos. Când ajunseră ei într-o
pădure mare, femeia își întrebă bărbatul:

– Pădurea asta mare,
A cui să fie oare?

Iar bărbatul îi răspunse:

– A lui Cioc-de-Sturz crai!

Și-ar fi fost și-a ta,
De bărbat dacă-l luai.

– Din cauza trufiei, dădui de năpastă,
Ce trai aș fi dus de-i eram azi nevestă!...

Merseră ei ce mai merseră până ajunseră într-o luncă. Și femeia întrebă iarăși:

– Da' lunca asta verde,
A cui să fie oare?

– A lui Cioc-de-Sturz crai.

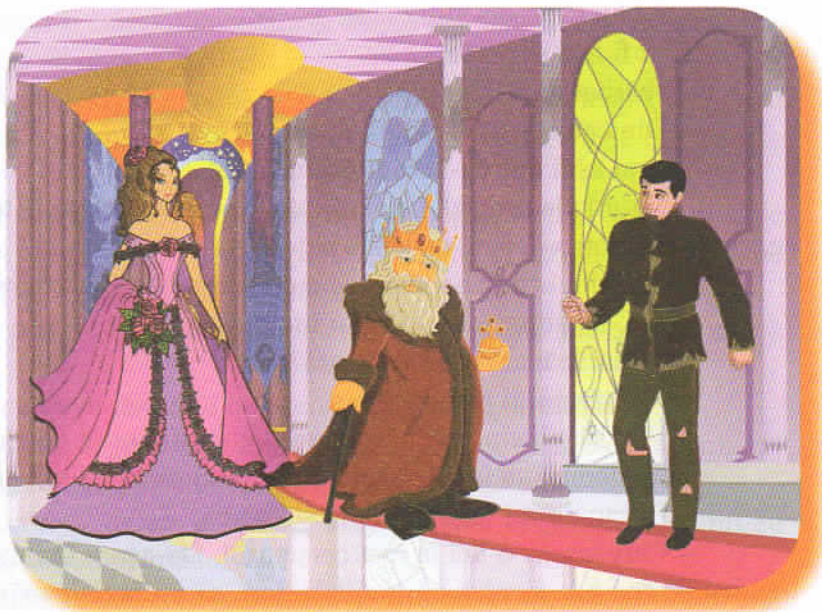
Și-ar fi fost și-a ta,
De bărbat dacă-l luai.

– Din cauza trufiei, dădui de năpastă,
Ce trai aș fi dus de-i eram azi nevestă!...

Mai merseră ei o vreme și numai ce dădură de-un oraș mare. Femeia îl întrebă din nou pe cerșetor:

– Orașul ăsta mare

Al cui să fie oare?

Fișă de lectură

1. Titlul:

2. Autorul:

3. Personajele:

4. • Cum rânduise împăratul peștorii?

• Pe cine a batjocorit cel mai mult fata de împărat?

• Ce i-a propus împăratul ficei sale?

• Ce avere avea craiul Cioc-de-Sturz?

• Cine era de fapt cântărețul?

• Ce a pus-o cerșetorul să facă pe nevasta sa?

5. Ce alt nume i-ai putea da împăratului Cioc de Sturz? Argumentează alegerea numelui.